

ПОСТАТЬ Т. Г. ШЕВЧЕНКА НА СТОРІНКАХ ЖУРНАЛУ «ДУКЛЯ» (1990–2013 рр.)

Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Філологія. Соціальні комунікації. Випуск 1 (31). Талабірчук О. Постать Т. Г. Шевченка на сторінках журналу «Дукля» (1990–2013 рр.); 14 стор.; кількість бібліографічних джерел – 21; мова – українська.

Анотація. У статті проаналізовані матеріали, присвячені постаті Т. Г. Шевченка на сторінках журналу «Дукля» за 1990–2013 роки. Розглянуті публікації умовно поділені на дві групи: літературно-критичну й інформаційну.

Ключові слова: журнал «Дукля», стаття, публікація.

Дослідженню постаті Т. Шевченка в різних національних літературах присвячено багато розвідок. Давню і багату традицію має словацька шевченкіана, найвагомішим здобутком якої є монографія М. Мольнара «Тарас Шевченко у чехів та словаків», видана в Пряшеві 1961 року. Роком раніше була опублікована праця провідного словацького дослідника М. Неврлого «Т. Г. Шевченко – революційний поет України». Перу цього літературознавця належить ще чимало літературно-критичних статей написаних не тільки українською, а й словацькою та чеською мовами, у яких розглядається творчість Т. Шевченка.

Глибиною наукового аналізу відзначається стаття В. К. Житника «Тарас Шевченко чеською та словацькою мовами», вміщена в збірнику «Шевченко і світ», що вийшов друком у Києві 1989 року, де автор подає інформацію про публікації та переклади творів українського Кобзаря в Чехії та Словаччині з середини ХІХ ст. до другої половини ХХ ст.

З 90-х років минулого століття й по сьогодні немає системного аналізу словацької шевченкіани. У контексті словацького україномовного літературно-критичного процесу важливу роль відіграє літературно-мистецький та публіцистичний журнал «Дукля», який наразі видає Спілка українських письменників Словаччини, що виходить друком з 1953 року. З того часу й до нині редакція журналу скеровує свою роботу на інформування про мистецькі й наукові здобутки як прашівчан, так і представників материкової України, сприяє поширенню української культури й літератури на теренах Словаччини. Журнал відіграє важливу роль у зближенні та збагаченні українсько-словацьких міжкультурних взаємин. Як відзначає О. Кушнір, «періодика національних меншин є важливим засобом їхньої самоідентифікації в контексті інтеграційних процесів та духовного взаємозбагачення. Особливо це стосується прашівчан, чия історична доля визначила для них роль посередника у взаєминах між Україною та Словаччиною» [6, с. 3]. Унікальність цього видання полягає у висвітленні

загальнодуховних, націєтворчих, історичних, політичних та ін. проблем, які розкривають особливості суспільного життя української громади. На сторінках журналу також друкуються твори художньої літератури, переклади, рецензії, огляди книжок.

Часопис систематично інформує про найважливіші для України події, життя й діяльність культурних діячів, публікує художні тексти як класиків української літератури, так і сучасних письменників. Окреме місце серед них займає і культова для українського народу постать Т. Г. Шевченка. За період виходу журналу Кобзареві присвячено чимало статей і розвідок, огляд яких за 1990–2013 роки пропонуємо далі.

Варто зазначити, що редакторську політику цього періоду визначав відповідальний, а з 1996 року головний редактор часопису І. Яцканин. Мета цієї статті – проаналізувати публікації журналу «Дукля» двох останніх десятиліть, присвячені постаті Т. Г. Шевченка, визначити їх вплив на культурне життя української національної меншини Словаччини.

Кожна з розвідок, представлених на сторінках журналу, репрезентує нову грань особистості Тараса Шевченка, маловідому читацькому загалу. Надруковані в часописі статті за останні два десятиліття можна поділити на дві групи: літературно-критичні й інформаційні. Більш чисельною є перша група, яка включає в себе виступи з нагоди ювілеїв Т. Г. Шевченка, осмислення його як пророка для українського народу, а також літературознавчі розвідки, в яких аналізується творчий досвід поета.

До 180-ліття від дня народження Т. Г. Шевченка у другому номері журналу за 1994 рік була надрукована стаття І. Галайди «Не забудьте пом'янути незлим, тихим словом». Вона має узагальнюючий характер. Автор у публіцистичному стилі висловлює міркування про творчість Т. Шевченка, порівнює пророка українського народу із сином Божим, зазначаючи, що «він десь тут, поруч, посеред нас, як Христос у вселюдському храмі» [4, с. 29]. І. Галайда розмірковує про загальнодуховну кризу людства

й віддаленість сучасного суспільства від ідей національного відродження, пропагованих Шевченком. Він переконаний, що поезія митця «своїм безперервним кипінням, своїм осмисленням світу перемагає тимчасові правди, вона постійно у двобої зі злом, вона непримирима з соціальним та політичним пригнобленням людини» [4, с. 32]. Автор статті наводить цитати з віршів «Думи мої, думи мої», «Чигрине, Чигрине...», «Якби-то ти, Богдане п'яний», поем «Кавказ», «Тризна», «Катерина», наголошуючи, що вони й нині особливо актуальні, а деякі твори дійсно пророчі для українського народу. Завершується матеріал закликом до вшанування пам'яті Т. Шевченка: «То нехай живе в нас велике воскресення духа, великий заповіт поета і з вдячністю не забуваймо пом'янути його «незлим, тихим словом» [4, с. 33].

Національно-патріотичною ідеєю пройнята стаття Густава Цвенгроша «Тарас Шевченко в обороні та утвердженні Народної республіки у Швейцарії та Франції», надрукована у п'ятому номері журналу «Дукля» за 1994 рік. Стаття присвячена діяльності графа Михайла Тишкевича – Голови Надзвичайної Дипломатичної Місії УНР при Святому Престолі, Голови Надзвичайної Дипломатичної Місії УНР у Франції і Голови української делегації на Паризькій Мирній конференції 1919 року, котрий підтримував українців у прагненні на самостійне існування й високо цінував особистість Т. Шевченка не тільки як поета, а й патріота-борця за незалежність України, називаючи його «найрішучішим представником українського націоналізму» [16, с. 30]. Ця та інші подібні думки були озвучені Тишкевичем у виступах та франкомовних статтях на сторінках газети «Україне», а згодом видані окремою книжкою «Українська література» в Берні 1919 року. Г. Цвенгрош, аналізуючи представлений у ній доробок митця, відзначає, що «Т. Шевченко показаний у книзі як апостол українського народу, його найбільший національний поет» [16, с. 30]. Автор статті також наголошує на важливості зробленого М. Тишкевичем у поширенні відомостей про Т. Шевченка. Зокрема, 5 березня 1920 року під його керівництвом у газеті «France et Ukraine» вийшли друком ряд статей, присвячених Шевченковим дням. Ці публікації мали на меті також пропагування України як незалежної держави, а передумовою такого статусу України була творчість Т. Шевченка. Саме вона мала дієвий вплив на формування національної свідомості народу. У тижневику також були вміщені переклади двох поезій Кобзаря «Садок вишневий коло хати», «І широкою долину», здійснені відомим французьким поетом Ф. Мазадом, котрий зовсім не знав української, а тому вони належали ще й М. Рудницькому та М. Тишкевичу. У кінці статті автор наводить цей переклад французькою поезії «Садок вишневий коло хати» Ф. Мазада.

Щодо діяльності М. Тишкевича Г. Цвенгрош підсумовує, що її завдання полягало в тому, щоб показати світові, що «утворення УНР – вимірний результат усього розвитку українського історичного процесу, в тому числі й культурно-духовного, центральною постаттю якого був і залишається Т. Шевченко» [16, с. 33].

У четвертому номері журналу «Дукля» за 1996 рік опублікована доповідь Д. В. Павличка «Геній Шевченка», яку він виголосив на святі Кобзаря 16 березня 1996 року в Кошицях. У статті Тарас Шевченко проголошується найвизначнішим «державотворцем» [9, с. 47]. Д. Павличко акцентує увагу на актуальності поетової творчості. За його словами, Кобзар вже сто п'ятдесят років тому виступав за свободу, соціальну й національну незалежність, якої Україна досягла тільки в кінці ХХ століття: «Нема дороги від абстрактних рівних прав до рівності націй, – наголошує сучасний митець, – але є дорога від державності націй до розквіту особистості, звичайно, за умов демократичного ладу в державі. Саме тому сьогодні перед українським народом стоїть завдання будувати не будь-яку, а демократичну державу, «вольну сім'ю», як сказав поет» [9, с. 48].

Відродження української державності для Д. Павличка незаперечно пов'язане з постаттю Т. Шевченка, для котрого вільна Україна була ідеалом. Поет переконаний, що «Держава – це мати-Україна, яка пригортає своїх синів і дає їм душу єдності. Дух єдності людської взагалі – це головний струмінь творчості Шевченка. Він бачив не лише національну, але й філософську прикметність цього духу» [9, с. 48]. Доповідь завершується узагальненням про те, що Шевченко виступає не тільки пророком незалежної України, а й самостійної, вільної людини.

У 1997 році у п'ятому номері журналу вміщена публікація А. Татарина «З моїх роздумів над «Кобзарем» або Що сказав би Тарас своїм літературним критикам» [15, с. 48]. Автор матеріалу відзначає різноаспектне трактування постаті Т. Шевченка, що залежать від суспільної епохи (Шевченко як селянський поет, друг пролетаріату) та вподобань критиків, відповідно до їхньої позиції стосовно досліджуваного явища (викривлення або применшення значення творчої спадщини поета). Дослідник наголошує, що часто творчість Т. Шевченка розглядається у відриві від постаті митця, а цитати з його творів прилаштовуються з певною метою. На його думку, не всі оцінки та тлумачення сприйняв би Т. Шевченко і, можливо, дав би поради літературним критикам, стосовно рецепції його творчості. Такий спосіб міркувань автора зумовив наративний прийом статті: частина публікації написана від імені Т. Шевченка, де він радить критикам позбавитися радикалізму й не зараховувати його до певних ідеологічних груп: «не купуйте ніде і не викроюйте самі з тканини ідеологічних кольорів одяг для

моєї душі» [15, с. 36], уважно прочитати Біблію і його твори, щоб знайти подібні й відмінні думки та «оцінити їх належно» [15, с. 36], й при оцінці творчості та загалом його особистості не забувати, що він теж був звичайною людиною, котра часто через важкі життєві обставини могла й помилятися, і грішити. Автор публікації вважає, що не залежно від думок різних дослідників, варто погодитись, що Шевченко був прихильником незалежної, самостійної України, і саме це було його основним бажанням.

Редакційна колегія журналу «Дукля» не оминає нагоди рекламувати і поширювати відомості про Т. Шевченка, зокрема з метою піднесення українського національно-патріотичного духу. Свідченням цього є вміщена у першому номері журналу за 1998 рік стаття І. Драча «До Шевченка», яка була виголошена ще 9 березня 1991 року на Шевченківському вечорі в палаці «Україна». І. Яцканин, повідомляючи про вихід збірника статей, доповідей, інтерв'ю та виступів Івана Драча під назвою «Політика», зазначає, що для публікації в «Дуклі» виступ «До Шевченка» обраний, щоб наголосити на важливості у його творчості «національної ідеї, твердого усвідомлення вільної України, яке б перейшло у кров щоденного буття» [5, с. 38].

Цього ж року в шостому номері журналу надруковане літературне дослідження Т. Андрущенко «Інтимна лірика Тараса Шевченка» (до 150-річчя написання). У ній дослідниця відзначає, що хоча тема кохання є у багатьох творах поета, проте суто інтимної лірики небагато. Услід за Ю. Івакіним, авторка вважає, що інтимну лірику Шевченка складають такі «перлини любовної лірики», як «Г. 3.», «Якби зустрілися ми знову» та ще декілька поезій із т.зв. «Ликериного циклу». Авторка наголошує на простоті й вишуканості поетового слова, що, з огляду на не розробленість любовної лірики в українській поезії того часу, свідчить про новаторство Шевченка: «Униканням суто поетичних вишуканостей, умінням надати поетичного звучання словом і поняттям, Шевченко творить принципово нову поетичну естетику. Буття в поезії більше не розпадається на сфери високого і низького, поетичного і прозаїчного. Саме життя у своїй багатогранності стає поезією» [1, с. 31].

Особливо виділяє Т. Андрущенко категорію «мовчання» в естетиці інтимної лірики Шевченка, яка виявляється у вигляді пропусків, перебивок у тексті, криптонімів і поділяє її на «мовчання до слова» й «мовчання після». У першому випадку таке мовчання, на думку дослідниці, «постає як прихована присутність ще не виявленого почуття» [1, с. 31], у другому – «знаменує природне продовження вірша у нашій уяві» [1, с. 31].

У першому номері журналу за 2011 рік знаходимо дві публіцистичні статті, присвячені творчості Т. Шевченка. Перша належить перу

П. Мовчана і має промовисту назву «До Кобзаря – прямолиць». У ній автор розмірковує про роль Тараса Шевченка у витворенні ідеї національного самовизначення, яка з часом розвивається, а на перший план виходить стереотипний образ Шевченка у «смушковій шапці», далекий від реальності. Міркує він і про те, чому книга Шевченка має назву «Кобзар»: за цією назвою, на думку автора, – поет «ніби самоусувався. Слово важливіше за ім'я» [8, с. 33]. Дослідник вважає, що «кобзар – пророк, деміург... Він не просто виконавець дум, а творець їх» [8, с. 32].

П. Мовчан розгортає думки про своєрідність рецепції художнього набуtku новими поколіннями, котрі вважають твори Шевченка застарілими: «Я ж подумав – не твори застаріли, а ми переродились, бо мораль ніколи не старіє. Саме мораль народна, закони народні, а не державні закони, в яких завжди були розбіжності поміж словом і чином. Звиродіння духовне призводить і до національного звиродіння, коли людині бай- дуже, до якого вона роду належить» [8, с.37].

Друга стаття «Тарасе Григоровичу, ви, мабуть, дуже втомлені» належить П. Лопаті, написана до 150-річчя від дня смерті Тараса Григоровича Шевченка. Взявши за основу Шевченківський словник та монографію П. Зайцева «Життя Тараса Шевченка», дослідник розкриває факти біографії поета, пов'язані з його передчасною смертю, зокрема описує стан здоров'я і, зважаючи на малу кількість достовірних відомостей щодо хвороби Шевченка, досліджує усі зафіксовані події. Автор зазначає, що викуп 23-річного Тараса з кріпацтва так на нього сильно вплинув, що він хотів скоїти самогубство і врешті такий важкий стан душі привів його в лікарню. Також він захворів на черевний тиф, який повторився весною 1840-го року, що згодом призвело до хвороби серця, яка загострилася на засланні. 10-річне заслання морально і фізично передчасно виснажило Шевченка, котрий змарнів, постарів і облісів. Дослідник наголошує на легковажному ставленні поета до свого здоров'я, що пояснювалось його постійними матеріальними труднощами, адже після повернення із заслання він жив переважно на зароблені кошти від гравюри і портретів у маленькій кімнатці в Академії мистецтв. Вплинуло на погіршення його здоров'я і нещасливе кохання до наймички Ликери, з якою мав намір одружитись, а також зволікання справ із звільненням з кріпацтва його двох братів та сестри. Зрештою, фізичний та моральний занепад поета призвів його до передчасної смерті.

Аналізу народної символіки в поезії Тараса Шевченка присвятила статтю «Українські народні символи з перекладацької точки зору» Т. Бобинець. Публікація була надрукована у четвертому номері журналу за 2012 рік, складається вона з трьох частин, у двох із них дослідниця розглядає українські народні символи з точки зору майстерності

перекладу, а в одній, спираючись на ґрунтовні дослідження попередників, таких, як Г. Грабович, В. Кононенко, В. Жайворонок та ін., проводить аналіз народнопоетичних символів у творчості Т. Шевченка. Дослідниця розглядає поширені в українській міфології образи русалки, голуба/голубки, зозулі, соловейка, орла, чайки, ворона, сови, Місяця та інших атрибутів Всесвіту, широко використовуваних у творчості поета. Т. Бобинець наголошує на важливості розуміння перекладачами творчої спадщини Шевченка української етно-символіки. Услід за Г. Димою, вважає, що перекладати потрібно, дотримуючись принципу «конкордансу». Авторка відзначає, що цей же метод використовував Юліус Кокавець при перекладі словацькою балади «Причинна», хоча у перекладі третьої строфи він зробив декілька помилок: «Упущення у змалюванні страхітливої моторошної атмосфери ночі, сталися насамперед через те, що перекладач не взяв до уваги значення, яке уособлюють у баладі Шевченка запозичені з української народної символіки образи півня і сича» [3, с. 81]. Також у перекладі заголовку розділу «Треті півні» поеми «Гайдамаки», перекладач, вважає дослідниця, «допустився розбалансованості зв'язку назви з подальшим текстом» [3, с. 81]. Ці та інші зауваження Т. Бобинця покликані спонукати перекладачів до вдумливішого перекладу авторської і народної символіки творчого доробку Т. Шевченка.

У другому номері журналу за 2013 рік опублікована стаття літературознавця Ю. Бачі «Ми ще не усвідомили собі всієї величі Тараса!», виголошена на Шевченківських днях у Львові того ж року. Автор наголошує на світовій величчю Шевченка, на тому, що його ім'я стоїть поруч з Пушкіном та Адамом Міцкевичем. Проте для національної літератури і культури він зробив значно більше, ніж Пушкін і Міцкевич для своїх націй. Без життєвого і творчого шляху Шевченка, як стверджує дослідник, «навіть чи було б дійшло до визнання української мови, української літератури, українського народу як окремого, самостійного народу з багатою історією та великою культурою» [2, с. 48]. Ю. Бача закликає українців гідно відзначити 200-річчя від дня народження Т. Шевченка не лише формальними вшануваннями, а передусім осмислити «його значення у визвольній боротьбі України та українського народу за своє рівноправне життя в народів вільнім колі» [2, с. 50].

Постаті Т. Шевченка присвятив ряд статей І. Яцканин, котрий простежує перекладну Шевченкіану словацькою та чеською, а також інформує громадськість про заходи, які відбуваються з нагоди вшанування пам'яті митця.

Так у статті «Від класики по сучасність», надрукованій у четвертому номері журналу за 2002 рік, він простежує історію перекладної Шевченкіани в Чехії. Автор згадує перші переклади

поезії Шевченка, здійснені Йозефом Первольфом чеською ще за життя поета. З когорти перекладачів, котрих привабила творчість Шевченка, Яцканин виокремлює Ружену Єсенську, яка у 1900 році представила чеському читачеві «Вибране поезії» Шевченка. В історії перекладу творів поета автор виокремлює певні віхи, зокрема відзначає, що після 1945 року виходять і книжкові видання Шевченкових творів. З популяризацією творчості Кобзаря в Чехії, констатує критик, пов'язане ім'я чеського поета Ладіслава Фікара, котрий перекладав поезії українського класика в 1946 р. Яцканин порівнює переклад Фікара поезії «Садок вишневий коло хати» з перекладом цього ж твору Ярославом Виппелом, здійсненим на початку 20-х років ХХ ст., і робить висновки, що у перекладі Виппела поезія зазнала емоційних і часових відхилень та радше нагадує переспів, а Фікар настільки поповнив переклад, що він вже нагадує навіть не переспів, а новий твір. З цього приводу критик висловлює думку, що «перекладач мав би своє зусилля вести до того, щоб його власні втручання у текст були якнайменше наявними, щоб найбільшою мірою наблизився до об'єктивності перекладеного твору» [21, с. 60]. Найвдалішим виданням творів Т. Шевченка чеською мовою, дослідник вважає вибрані твори «Білі хмари, чорні тучі» (1977) Ярослава Качібєка, котрому вдалося зберегти ритміку оригіналу.

У розвідці «Українська література на сторінках часопису «Елан» І. Яцканин проаналізував друковані матеріали, які стосувалися української літератури. Він виокремив статті словацького літературознавця Йозефа Кіршбавма про Є. Маланюка та про Т. Шевченка під назвою «Бард України – Тарас Шевченко», яка була написана з нагоди 120-річчя від дня народження поета. Автор наводить цитати зі статті, які відображають життєві віхи митця.

З нагоди 125-річчя народження Т. Шевченка журнал публікує статтю Павла Гарана «Слов'янський ювілей», яку І. Яцканин характеризує як «хрестоматійну», оглядову, позбавлену глибини дослідження. Також друкувався в «Елані» й переклад Яна Понічана словацькою поеми «Тарасова ніч». Стаття доповнена світлиною з фрагментом цього перекладу.

Кілька статей І. Яцканина мають інформаційний характер, основне завдання яких ознайомити читачський загал із низкою матеріалів про Т. Шевченка. Цікавим є інтерв'ю «Гілки Шевченкового роду», підготовлене й опубліковане І. Яцканином у шостому номері журналу «Дукля» за 1993 рік. У матеріалі подані відомості про те, що кровні родичі Т. Г. Шевченка заснували у Києві Фонд його імені, основна мета якого – «практична робота на терені українського духовного та національного відродження» [17, с. 50]. Праправнучка Т. Г. Шевченка по сестрі Катерині Людмила Олександрівна Красицька є президентом

цього Фонду, і саме з нею вів розмову І. Яцканин. Вона зазначила, що дві сестри і двоє братів Т. Шевченка мають нащадків, дуже багато з них втрачено, загубилося, проте нараховується їх понад тисячу. Фонд Т. Г. Шевченка об'єднує не тільки його рід, а й допомагає іншим творчим людям з різних регіонів України та діаспори. Активно також створюються філії Фонду, які зосереджують свої зусилля на широкій пропаганді творчості Шевченка та неперехідних цінностей народної культури. Стаття доповнена світлинами, на яких зображені хата батьків Шевченка, могила його матері Катерини Якимівни, Л. Красицька з образом М. Литвином на садибі діда Т. Шевченка.

І. Яцканин активно виявляє свою громадянську позицію стосовно розвитку української національної меншини Словаччини, про що свідчать подані в журналі матеріали. У статті «Над силою Шевченкового слова», він, повідомляючи громаду про проведені 9 березня 1996 року «Шевченківські вечорниці», розпочинає її такими словами: «Які перешкоди не були б на нашому шляху, хто які палиці не закладав у колеса національно-культурного життя українців Східної Словаччини, а ми ще живемо, пнемося вгору з характерною для нас завзятістю. Завжди, коли повертаємось до сили Шевченкового слова, починаємо з інших позицій розглядати власну ситуацію» [19, с. 68]. Автор називає всіх організаторів та гостей «Шевченківських вечорниць», серед яких були присутні й гості з України – Роман Лубківський, Еммануїл Мисько, Василь Пилип'юк, а також Посол України у Словацькій Республіці Дмитро Павличко. Свою інформативну замітку він завершує такими роздумами: «Вшановуючи пам'ять найбільшого генія України, нам слід нарешті задуматись, наскільки ми зрозуміли суть поезії Т. Г. Шевченка. Здається, нам ще постійно бракує сприйняття Шевченка як філософа, який осмислював минуле, щоб зрозуміти, як пророче промовляє він про сьогоднішній день і про день завтрашній. Ми мало вертаємось до Шевченка, мало вчимось від нього» [19, с. 68].

Того ж року в четвертому номері журналу в статті «Нести у серці думи Тараса» І. Яцканин інформує громадськість про проведення традиційного міжнародного літературно-мистецького свята

«В сім'ї вольній, новій», яке відбувалося на Рівненщині в Україні. Автор долучився до святкування і разом з іншими учасниками відвідав м. Рівне й ті населені пункти, якими проходив Т. Г. Шевченко. Статтю доповнюють світлини з місця святкування. Яцканин підсумовує: «Рівненщина жила святом. Його сила й покликання були у тому, щоб надалі підняти національну свідомість» [20, с. 50].

Звертання письменників до образу Т. Шевченка відбувається у всіх жанрах, вагоме місце серед них займають поетичні. У журналі «Дукля» надруковані вірші поетів, присвячені Т. Шевченку. Так, у другому номері журналу за 1990 рік вміщена поезія І. Світличного «Шевченко» [11, с. 2], яка була передрукована ще раз у 1993 році в першому номері [12, с. 7], а також опубліковано вірш «В. Стусові» з епіграфом із поезії Т. Шевченка «Доля». Вважаємо, що редакційна колегія не випадково обирала для друку ці поезії І. Світличного, у них відчувається глибокий патріотизм поета і його прагнення піднести свою Батьківщину:

Вітчизна – це не хтось і десь,
Я – теж Вітчизна.
(...)
Люблю Вітчизну я... Якби
Ми всі любили!

У 3–4-ому номері за 1991 рік після споминів В. Абжолтовської про О. Стефановича надрукована його поезія «Шевченко» [14, с. 58]. У номері п'ятому за 1995 рік опубліковані дві поезії, навіяні образом Т. Шевченка. Перша під назвою «Шевченко танцює гопак» з епіграфом із щоденника поета «Блаженні, стократ блаженні друзя, которых жизнь была осенена сиянием счастья» належить В. Рабечуку [10, с. 84], друга, написана у формі звертання «До Шевченка» – О. Смику [13, с. 86].

Отже, вміщені на сторінках журналу «Дукля» матеріали з нагоди ювілеїв Кобзаря свідчать про незгасний інтерес до його спадщини, біографії, осмислення його як національного генія і пророка. У більшості статей поєднуються науковий і публіцистичний стилі, що й пояснює основну функцію публікацій – інформативність, прагнення ознайомити читацький загал із постаттю Т. Шевченка.

Література

1. Андрущенко Т. Інтимна лірика Тараса Шевченка на Косаралі (До 150-річчя написання) / Тетяна Андрущенко // Дукля. – 1998. – № 6. – С. 30-31.
2. Бача Ю. Ми ще не усвідомили собі всієї величі Тараса! (З виступу на Шевченківських днях у Львові) / Юрій Бача // Дукля. – 2013. – № 2. – С. 47-52.
3. Бобинець Т. Українські народні символи з перекладацької точки зору / Тетяна Бобинець // Дукля. – 2012. – № 4. – С. 70-84.
4. Галайда І. Не забудьте пом'янути незлим, тихим словом / До 180-ліття Т. Г. Шевченка / І. Галайда // Дукля. – 1994. – № 2. – С. 29-33.
5. Драч І. До Шевченка / Іван Драч // Дукля. – 1998. – № 1. – С. 38-40.
6. Кушнір О. Журнал «Дукля» (Словаччина, 1953–2004 рр.): організаційний, проблемно-тематичний та жанровий аспекти: автореф. дис. на здоб. наукового ступеня кандид. із соц. комунікацій: спец:

- 27.00.04 – теорія та історія журналістики / Кушнір Оксана Василівна; Київський національний університет ім. Тараса Шевченка. – Київ, 2008. – 18 с.
7. Лопата П. Тарасе Григоровичу, ви, мабуть, дуже втомлені (До 150-річчя від дня смерті Тараса Григоровича Шевченка) / Павло Лопата // Дукля. – 2011. – № 1. – С. 39-44.
  8. Мовчан П. До Кобзаря – прямолиць / Павло Мовчан // Дукля. – 2011. – № 1. – С. 31-38.
  9. Павличко Д. Геній Шевченка / Д. Павличко // Дукля. – 1996. – № 4. – С. 47-48.
  10. Рабенчук В. Шевченко танцює гопак / Володимир Рабенчук // Дукля. – 1995. – № 5. – С. 84.
  11. Світличний І. Шевченко / Іван Світличний // Дукля. – 1990. – № 2. – С. 2.
  12. Світличний І. Шевченко / Іван Світличний // Дукля. – 1993. – № 1. – С. 7.
  13. Смик О. До Шевченка / Олександр Смик // Дукля. – 1995. – № 5. – С. 86.
  14. Стефанович О. Шевченко / Олекса Стефанович // Дукля. – 1991. – № 3-4. – С. 58.
  15. Татарин А. З моїх роздумів над «Кобзарем» / Анатолій Татарин // Дукля. – 1997. – № 5. – С. 35-37.
  16. Цвенгрош Г. Тарас Шевченко в обороні та утвердженні Української Народної Республіки у Швейцарії та Франції // Дукля. – 1994. – № 5. – С. 28-35.
  17. Яцканин І. Гілки Шевченкового роду / Іван Яцканин // Дукля. – 1993. – № 6. – С. 50-52.
  18. Яцканин І. Українська література на сторінках часопису «Елан» // Дукля. – 1995. – № 1. – С. 50-53.
  19. Яцканин І. Над силою Шевченкового слова / Іван Яцканин // Дукля. – 1996. – № 2. – С. 68.
  20. Яцканин І. Нести у серці думи Тараса / Іван Яцканин // Дукля. – 1996. – № 4. – С. 49-50.
  21. Яцканин І. Від класики по сучасність / Іван Яцканин // Дукля. – 2002. – № 4. – С. 58-64.

Талабірчук Оксана

ЛИЧНОСТЬ Т. Г. ШЕВЧЕНКО НА СТРАНИЦАХ ЖУРНАЛА «ДУКЛЯ» (1990–2013 г.г.)

Аннотация. В статье проанализированы материалы, посвященные личности Т. Г. Шевченко на страницах журнала «Дукля» (1990–2013 годы). Рассмотренные публикации условно разделены на две группы: литературно-критическую и информационную.

Ключевые слова: журнал «Дукля», статья, публикация.

Oksana Talabirchuk

FIGURE OF T. G. SHEVCHENKO IN THE MAGAZINE «DUKLJA»

Summary. In this article is analyzed materials devoted to figures T. G. Shevchenko in the magazine «Duklja» for the years 1990-2013. Previewed publications are conditionally divided into two groups of literary and informational.

Key words: magazine «Duklja», article, publication.

Стаття надійшла до редакції 13.03.2014 р.

Талабірчук Оксана Юріївна – аспірантка кафедри української літератури ДВНЗ «Ужгородський національний університет».